EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 10 25
COM(2019) 550 final

2019/0242 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjunga turi laikytis AKR ir ES ambasadorių komitete, dėl sprendimo priimti pereinamojo laikotarpio priemones pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį priėmimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šiame Komisijos sprendime pateikiamas pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl pozicijos, kurios Sąjunga turi laikytis AKR ir ES ambasadorių komitete, dėl pereinamojo laikotarpio priemonių pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto ES ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupės partnerystės susitarimo[1] (toliau – Kotonu partnerystės susitarimas arba KPS) 95 straipsnio 4 dalį. Komisija siūlo pratęsti visų Kotonu partnerystės susitarimo nuostatų taikymą iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba kol įsigalios naujas Sąjungos ir AKR valstybių partnerystės susitarimas, pasirenkant ankstesniąją datą.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Kotonu partnerystės susitarimas

Nuo 2000 m. Kotonu partnerystės susitarimas yra ES santykių su 79 Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalimis pagrindas. Susitarimas sudarytas 20 metų laikotarpiui nuo 2000 m. kovo 1 d. iki 2020 m. vasario 29 d. 2005 m. ir 2010 m. jis persvarstytas.

Kotonu partnerystės susitarimas nustoja galioti 2020 m. vasario 29 d. Derybos dėl naujo AKR ir ES partnerystės susitarimo pradėtos 2018 m. rugsėjo mėn. ir šiuo metu tęsiamos. Tačiau tapo akivaizdu, kad pasibaigus šioms deryboms naujas susitarimas nebus parengtas taikyti iki minėtos galiojimo laikotarpio pabaigos dienos. Tai galėtų lemti teisinį vakuumą ES ir AKR santykių srityje.

2.2. AKR ir ES ministrų taryba

AKR ir ES ministrų taryba yra susitarimu (KPS 15 straipsniu) įsteigta ministrų lygmens institucija. Ją sudaro Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos nariai ir kiekvienos AKR valstybės vyriausybės narys. Ministrų taryba, be kita ko, priima KPS įgyvendinti ir vykdyti reikalingus sprendimus. Ministrų taryba sprendimus priima bendru Šalių susitarimu. Tam, kad sprendimai galiotų, i) turi dalyvauti pusė Europos Sąjungos Tarybos narių (t. y. 14 ES valstybių narių ministrų), ii) vienas Komisijos narys ir iii) du trečdaliai narių, atstovaujančių AKR valstybių vyriausybėms (t. y. 55 skirtingų AKR valstybių vyriausybių nariai).

2.3. Pereinamojo laikotarpio priemonės

95 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodyta: *„Ministrų taryba patvirtina pereinamojo laikotarpio priemones, kurių gali prireikti iki naujo susitarimo įsigaliojimo.“* Pagal KPS 95 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą pereinamojo laikotarpio priemonės gali būti taikomos, siekiant pratęsti viso KPS arba jo dalių taikymą iki naujojo susitarimo (laikino taikymo ar įsigaliojimo) taikymo dienos. Todėl, siekiant išvengti politinio, institucinio ir teisinio vakuumo ES ir AKR santykių srityje, turės būti taikomos šios pereinamojo laikotarpio priemonės.

Kadangi naujasis susitarimas nebus taikomas iki galiojančios teisinės sistemos galiojimo pabaigos, siekiant išlaikyti teisinį, politinį ir institucinį tęstinumą su AKR valstybėmis, būtina priimti pereinamojo laikotarpio priemones, kad būtų pratęstas dabartinio susitarimo taikymas.

[1] 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas dėl 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo sudarymo (OL L 65, 2003 3 8, p. 27).

2.4. AKR ir ES ambasadorių komiteto priimtinos pereinamojo laikotarpio priemonės

Pagal KPS 95 straipsnio 4 dalį sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio priemonių turi priimti AKR ir ES ministrų taryba[2]. Tačiau pagal KPS 15 straipsnio 4 dalį Ministrų taryba gali perduoti įgaliojimus Ambasadorių komitetui[3]. Šiuo tikslu 2019 m. gegužės 23 d. Ministrų taryba perdavė Ambasadorių komitetui įgaliojimus priimti sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio priemonių[4]. Pagal KPS 16 straipsnio 2 dalį Ambasadorių komitetas gali priimti Šalims privalomus sprendimus neviršydamas Ministrų tarybos jam suteiktų įgaliojimų.

Pagal Ambasadorių komiteto darbo tvarkos taisykles jis posėdžiauja reguliariai, visų pirma tam, kad parengtų Ministrų Tarybos posėdį, ir kai tik tai yra būtina vienos iš Šalių prašymu[5]. Atsižvelgiant į šią galimybę veikti lanksčiai, Ambasadorių komitetas gali užtikrinti, kad sprendimas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių būtų priimtas laiku ir ne vėliau kaip 2020 m. sausio mėn.

Todėl viename savo posėdžių AKR ir ES ambasadorių komitetas turi priimti sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio priemonių. Šiuo sprendimu turėtų būti siekiama pratęsti Kotonu partnerystės susitarimo (toliau – numatomas aktas) nuostatų taikymą, kaip nustatyta KPS 95 straipsnio 4 dalyje.

Numatomo akto tikslas – pratęsti viso Kotonu partnerystės susitarimo taikymą iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba kol įsigalios ar bus pradėtas laikinai taikyti naujasis Sąjungos ir AKR valstybių partnerystės susitarimas, pasirenkant ankstesnę datą.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Sprendime dėl pereinamojo laikotarpio priemonių turi būti apibrėžta: i) kuri susitarimo dalis (-ys) taikoma (-os) pereinamuoju laikotarpiu ir ii) iki kada taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės. Komisija siūlo dabartinio KPS taikymą pratęsti iki 2020 m. gruodžio 31 d., nebent naujasis susitarimas įsigaliotų arba būtų pradėtas taikyti iki tos datos. Siūloma data (2020 m. gruodžio 31 d.) sutampa su dabartinės daugiametės finansinės programos galiojimo pabaiga, taip pat su 11-ojo Europos plėtros fondo galiojimo pabaiga.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, AKR ir ES ambasadorių komiteto sesijoje turi būti priimta siūloma Sąjungos pozicija.

---

2 AKR ir EB ministrų taryba yra susitarimu (KPS 15 straipsniu) įsteigta ministrų lygmens institucija. Ją sudaro Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos nariai ir kiekvienos AKR valstybės vyriausybės narys. Ministrų taryba, be kita ko, priima KPS įgyvendinti ir vykdyti reikalingus sprendimus. Ministrų taryba sprendimus priima bendru Šalių susitarimu. Tam, kad sprendimai galiotų, i) turi dalyvauti pusė Europos Sąjungos Tarybos narių (t. y. 14 ES valstybių narių ministrų), ii) vienas Komisijos narys ir iii) du trečdaliai narių, atstovaujančių AKR valstybių vyriausybėms (t. y. 55 skirtingų AKR valstybių vyriausybių nariai).

3 Ambasadorių komitetas įsteigtas KPS 16 straipsniu. Ambasadorių komitetą sudaro kiekvienos ES valstybės narės nuolatinis atstovas bei Komisijos atstovas ir kiekvienos AKR valstybės atstovybės ES vadovas. Ambasadorių komitetas padeda Ministrų tarybai atlikti jos užduotis ir vykdo visus įgaliojimus, kuriuos jam patikėjo Taryba (KPS 16 straipsnio 2 dalis). Šiomis aplinkybėmis Ambasadorių komitetas gali priimti Šalims privalomus sprendimus neviršydamas Ministrų tarybos jam suteiktų įgaliojimų.

4 2019 m. gegužės 23 d. AKR ir ES ministrų tarybos sprendimas Nr. 1/2019 dėl įgaliojimų perdavimo AKR ir ES ambasadorių komitetui dėl sprendimo priimti pereinamojo laikotarpio priemones pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį [2019/920](OL L 146, 2019 6 5, p. 114).

5 2005 m. kovo 8 d. AKR ir ES ministrų tarybos sprendimo Nr. 3/2005 dėl AKR ir EB ambasadorių komiteto darbo tvarkos taisyklių priėmimo (OL L 95, 2005 4 14, p. 51) 1 straipsnio 1 dalis.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais *„nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“*.

Sąvoka *„teisinę galią turintys aktai“* apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“[6].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą pereinamojo laikotarpio priemonės gali būti taikomos siekiant pratęsti viso KPS arba jo dalių taikymą iki naujojo susitarimo (laikino taikymo ar įsigaliojimo, ratifikavus visoms Šalims) taikymo dienos. Pažymėtina, kad „*Ministrų taryba patvirtina pereinamojo laikotarpio priemones, kurių gali prireikti iki naujo susitarimo įsigaliojimo*“.

Todėl aišku, kad aktas, kurį AKR ir ES ambasadorių kabineto prašoma priimti, yra teisinę galią turintis aktas. Vadovaujantis susitarimo 15 ir 16 straipsniais, Ambasadorių komiteto numatomas sprendimas bus privalomas pagal tarptautinę teisę.

Ambasadorių komitetas yra pagal Kotonu partnerystės susitarimo 16 straipsnį įsteigtas organas.

Europos Sąjunga kartu su valstybėmis narėmis yra pasirašiusi Kotonu partnerystės susitarimą, todėl Ambasadorių komiteto numatomas sprendimas jai bus privalomas.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Numatomo akto pagrindinis tikslas ir turinys susiję su viso KPS veikimu, visų pirma jo taikymo pratęsimu po numatytos galiojimo laikotarpio pabaigos datos. Todėl Tarybos

[6] 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje Vokietija prieš Tarybą, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

sprendimo materialinis teisinis pagrindas turi būti nustatomas į Kotonu partnerystės susitarimą atsižvelgiant kaip į visumą[7].

KPS buvo sudarytas kaip asociacijos susitarimas, taigi buvo grindžiamas Europos bendrijos steigimo sutarties 310 straipsniu, atitinkančiu SESV 217 straipsnį. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 217 straipsnis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 217 straipsnis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

[7] Visų pirma žr. 2018 m. rugsėjo 4 d. sprendimo byloje *Komisija prieš Tarybą (Kazachstanas)*, C-244/17 [ECLI:EU:C:2018:662], 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką.

2019/0242 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjunga turi laikytis AKR ir ES ambasadorių komitete, dėl sprendimo priimti pereinamojo laikotarpio priemones pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį priėmimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytas Partnerystės susitarimas tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių (toliau – AKR) ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių (toliau – AKR ir ES partnerystės susitarimas)[8]. AKR ir ES partnerystės susitarimas įsigaliojo 2003 m. balandžio 1 d. ir turi būti taikomas iki 2020 m. vasario 29 d.;

(2) pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą derybos dėl naujojo AKR ir ES partnerystės susitarimo pradėtos 2018 m. rugsėjo mėn. Naujasis susitarimas nebus parengtas taikyti iki dabartinio partnerystės susitarimo galiojimo laikotarpio pabaigos. Todėl laikoma, kad būtina priimti pereinamojo laikotarpio priemones, kad būtų pratęstas dabartinio susitarimo nuostatų taikymas;

(3) AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad Ministrų taryba priima pereinamojo laikotarpio priemones, kad būtų pratęstas viso AKR ir ES partnerystės susitarimo ar jo dalių taikymas iki naujojo susitarimo laikino taikymo arba įsigaliojimo;

(4) pagal KPS 15 straipsnio 4 dalį 2019 m. gegužės 23 d. AKR ir ES ministrų taryba įgaliojimus priimti pereinamojo laikotarpio priemones perdavė AKR ir ES ambasadorių komitetui[9]; AKR ir ES ambasadorių komitetas turi iki 2020 m. sausio mėn. surengti eilinį posėdį, kuriame pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį jis priims sprendimą priimti pereinamojo laikotarpio priemones;

(5) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi AKR ir ES ambasadorių komitete, nes numatomas aktas Sąjungai bus privalomas;

(6) šiame sprendime turėtų būti nustatyta Sąjungos pozicija, kuria AKR ir ES ambasadorių komitete pritariama numatomam aktui,

---

[8] Susitarimas (OL L 317, 2000 12 15, p. 3) su pakeitimais, padarytais 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3).

[9] 2019 m. gegužės 22 d. Tarybos sprendimas dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi AKR ir ES ministrų taryboje, dėl įgaliojimų perdavimo AKR ir ES ambasadorių komitetui dėl sprendimo priimti pereinamojo laikotarpio priemones pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį (OL L142, 2019 5 29, p. 67).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi AKR ir ES ambasadorių komitete pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį, yra pratęsti visų 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto AKR ir ES partnerystės susitarimo nuostatų taikymą iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba kol įsigalios ar bus pradėtas laikinai taikyti naujasis Sąjungos ir AKR valstybių partnerystės susitarimas, pasirenkant ankstesnę datą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas